

Οι Ερημίτες της

Κουκουράβας

Κείμενο: **Θεόφιλος Μπασγιουράκης**

Φωτογραφίες: **Άννα Καλαϊτζή**

Ήταν από χρόνια γνωστή η **Αμυγδαλή**. Την διασχίζαμε -θα 'λεγα αδιάφορα- όποτε μας έφερνε ο δρόμος στην περιοχή της πάλαι ποτέ Λίμνης **Κάρλας**, εκεί στα ενδιάμεσα **Λάρισας** και **Βόλου**. Για την **Κουκουράβα**, ωστόσο, κανείς δεν είχε τύχει να μας μιλήσει. Κι ούτε είχε κινήσει την προσοχή μας η μισοκρυμμένη πινακίδα στο κέντρο του χωριού. Που υποδείκνυε, πολύ σεμνά και διακριτικά, την κατεύθυνση προς την Κουκουράβα, στα ψηλώματα του **Μαυροβουνίου**.

Τον περασμένο Απρίλη βρεθήκαμε στο «**ΑΡΧΟΝΤΙΚΟ ΣΟΥΛΙΩΤΗ**», τον εμβληματικό ξενώνα που έχει από χρόνια δημιουργήσει ο **Θόδωρος Σουλιώτης** στο **Μεταξοχώρι Αγίας**.

- Έτυχε ποτέ να σας βγάλει ο δρόμος στην Κουκουράβα; μας ρωτάει ο φίλος μας ο Σουλιώτης. *Είν' ένας ημιορεινός οικισμός πάνω απ' την Αμυγδαλή, που εγκαταλείφθηκε από χρόνια.*

- Και ποιο ενδιαφέρον παρουσιάζει ένας ακατοίκητος οικισμός;

- Αρχικά τα παραδοσιακά του σπίτια. Είναι όλα πέτρινα, λίγα τα όρθια και πιο πολλά τα ερειπωμένα. Είναι κι οι εκκλησίες του 18ου αιώνα, το κατάφυτο φυσικό περιβάλλον και τα εξαιρετικά βουνίσια νερά. Υπάρχει όμως και κάτι ακόμα, ασυνήθιστο στις μέρες μας. Είναι μερικοί ιδεολόγοι της μοναξιάς, σύγχρονοι ερημίτες, που για μικρά ή μεγάλα διαστήματα διαμένουν στην Κουκουράβα. Κάποιοι μάλιστα έχουν επιλέξει ως μόνιμο τόπο διαμονής τους το χωριό. Είναι μια προσπάθεια επιστροφής

στις ρίζες, στην λιτότητα και στις απλές καταστάσεις του παρελθόντος.

Δεν χρειαζόμασταν ν' ακούσουμε περισσότερα, παίρναμε ήδη τον δρόμο για Κουκουράβα.

Πρώτες εικόνες του χωριού

Κάποτε είχε και περίπτερο ο οικισμός της Αμυγδαλής. Ένα περίπτερο ξύλινο, παλιό, μ' εκείνο το ταπεινό, γνώριμο σουλουπάκι. Είναι ν' απορεί κανείς πώς βολευόταν εκεί μέσα τότε ο Ανάπυρος Πολέμου περιπτεράς και μαζί του οι ποικίλεςπραμάτειες και οι μάρκες τσιγάρων, που προτιμούσε ο αρσενικός πληθυσμός της Αμυγδαλής (σπάνια τότε κάπνιζαν οι γυναίκες του χωριού). Μετά την αποδημία του Αναπήρου το περίπτερο πέρασε σε άλλα χέρια ώσπου, εδώ και χρόνια, σφάλισε την μικρή του πόρτα οριστικά.

Πολύ κοντά στο περίπτερο αρχίζει ένας ίσιος, ανηφορικός τσιμεντόδρομος με την πινακίδα για Κουκουράβα. Ο δρόμος περνάει ανάμεσα από παλιά και καινούργια σπίτια του οικισμού της Αμυγδαλής και, 400 μέτρα μετά, ως χωματόδρομος πια, στρίβει απότομα δεξιά προς το βουνό. Αριστερά του δρόμου κατηφορίζει μια κατάφυτη ρεματιά. Εκεί, δίπλα στα πλατάνια, μια νέα πινακίδα οδηγεί προς «**Κουκουράβα από καλντερίμι**». Ήδη διακρίνουμε στην πλαγιά πάνω από το χωριό το χτιστό τοιχαλάκι και το ελικοειδές ίχνος του παλιού καλντεριμιού. Εμείς το αγνοούμε προς το παρόν

**Στο λουλουδιασμένο
καλντερίμι της Κουκουράβας.**

Η πρώτη μας οπτική επαφή μ' ένα τμήμα της Κουκουράβας. Χαλάσματα, αραιή οίκηση και στον ορίζοντα ο χιονισμένος, στις αρχές του Απρίλη, όγκος του Κισσάβου.

και συνεχίζουμε τον χωματόδρομο.

Ανηφορίζουμε με στροφές, ανάμεσα από πυκνούς θάμνους πουρνარიών. Το οδόστρωμα είναι βατό. Σίγουρα τους θερινούς μήνες χρειάζεται περιποίηση. Αρχές Απρίλη καθώς είναι, οι πλαγιές είναι διακοσμημένες με αναρίθμητες ανεμώνες, σε ειρηνική συνύπαρξη κόκκινες με μωβ, ένα φαινόμενο όχι ιδιαίτερα συχνό.

Στα 2.7 χλμ. ο δρόμος αποκτάει μια κακοτράχαλη διακλάδωση δεξιά προς **Άγιο Γεώργιο, Προφήτη Ηλία, Λιβαδάκι** και **Μαυροβούνι**. Εδώ συναντάμε την πρώτη ανθρώπινη παρουσία. Είναι ο παπα-**Κώστας Σαμαράς**, με

καταγωγή από **Ελασσόνα**, εφημέριος της Αμυγδαλής. Τούτη την ώρα κατηφορίζει με το παμπάλαιο φορτηγάκι του από το Μαυροβούνι. Σταματάει και μας χαιρετάει.

- Καλή σας ώρα, για πού με το καλό;
- Πάμε να γνωρίσουμε το παλιό χωριό.
- Είναι ωραίο το χωριό, μια οικογένεια μάλιστα ζει μόνιμα σ' αυτό. Αξίζει να ρίξετε μια ματιά και στις εκκλησιές.

Σε μια επόμενη στροφή αποκαλύπτεται το χωριό. Τα σπίτια είναι παλιά, ερειπωμένα τα περισσότερα και διάσπαρτα σε μια κατάφυτη πλαγιά. Στα δεξιά δεσπόζει ένα ψηλό, από σκούρα πέτρα, καμπαναριό. Στην είσοδο του

Θαυμάσιο αποκατεστημένο σπίτι στην Κουκουράβα.

Αριστερά: πηγή πάνω από την πλατεία, με το υπέροχο νερό.

Επάνω: Ευτυχισμένοι στον πανέμορφο κήπο του σπιτιού τους ο Γιώργος Τσαλάρης και η Μάγδα, με τον μικρό Δημήτρη και τον Νίκο.

οικισμού μάς εντυπωσιάζουν μερικά ανακαινισμένα σπίτια με έξοχη τοιχοποιία και περιποιημένες αυλές.

Σε απόσταση 4 χλμ. από την Αμυγδαλή φτάνουμε στην πλακόστρωτη πλατεία του χωριού, σε υψόμετρο **400** μέτρων. Τέσσερα αιωνόβια πλατάνια καλύπτουν με τα κλαδιά τους τον ουρανό. Δυο αντικριστά μονώροφα κτίσματα καταλαμβάνουν από ένα άκρο της πλατειούλας. Πορτοπαράθυρα σφαιρισμένα το ένα, αδειανό και χωρίς κουφώματα το άλλο. Υπενθυμίζουν τα καφεενεδάκια που κάποτε λειτουργούσαν ως σημεία συνάντησης και κοινωνικών συναναστροφών των κατοίκων του χωριού. Κάτι, ωστόσο, σώζεται ολοζώντανο ακόμα. Είναι το γλυκόπνο κελάρυσμα του νερού στη βρύση της πλατειούλας.

- *Ας γεμίσουμε τα μπουκάλια μας, λέω στην Άννα.*

Τη στιγμή εκείνη κάποιος άνθρωπος

εμφανίζεται και κατευθύνεται προς το μέρος μας.

- *Καλημέρα. Καλό είναι τούτο το νερό, μα μπορώ να σας υποδείξω και κάποιο καλύτερο.*

- *Για να το λέτε, σημαίνει πως ξέρετε πράγματα για τον τόπο.*

- *Ναι, πράγματι, κάτι ξέρω. Είμαι ο **Γιώργος Τσαλάρης**, μόνιμος κάτοικος τα τελευταία χρόνια της Κουκουράβας.*

Οι αναχωρητές της Κουκουράβας

Λεπτός και νευρώδης ο Γιώργος μάς οδηγεί με ανάλαφρα βήματα σ' ένα παλιό λιθόστρωτο, πάνω απ' την πλατεία. Από εδώ περνάει η κοίτη μιας ρεματιάς που κατεβαίνει απ' το βουνό, διασχίζει με πυκνή βλάστηση το χωριό και καταλήγει στην Αμυγδαλή. Από μια χτιστή κρήνη ρέει νεράκι δροσερό.

Τα χαμόγελα περισσεύουν καθώς ο Γιώργος κόβει από τον περιποιημένο του λαχανόκηπο ένα ολόφρεσκο οικολογικό μαρούλι για την μεσημεριανή σαλάτα του σπιτιού.

- Τα στοιχεία των αναλύσεών του είναι εξαιρετικά, μάς λέει ο Γιώργος. Μπορείτε άφοβα να γεμίσετε τα μπουκάλια σας.

- Εσύ είσαι λοιπόν ο αναχωρητής της Κουκουράβας, που μας έλεγε ο Σουλιώτης. Πώς όμως σου προέκυψε αυτό;

- Λέω να τα πούμε καλύτερα στο σπίτι. Εκεί βρίσκονται κι οι υπόλοιποι αναχωρητές.

Από το «**Μεσοχώρι**», όπου βρισκόμαστε, συνεχίζουμε δυτικά προς το «**Ισιωμα**» και, ακόμη δυτικότερα, καταλήγουμε στο «**Μουκλούφι**», στο άκρο του χωριού. Εδώ, σε απόσταση ελάχιστων λεπτών με τα πόδια απ' την πλατεία, βρίσκεται το ερημητήριο του Γιώργου. Άλλα δύο θαυμάσια ανακαινισμένα σπίτια φιλοξενούν περιστασιακά τους ιδιοκτήτες τους. Όλα τα υπόλοιπα είναι ακατοίκητα, ενώ μερικά είναι ερειπωμένα σε μεγάλο βαθμό.

Η άφιξη των απρόσμενων επισκεπτών γίνεται δεκτή με χαρούμενες φωνές. Είναι οι δυο του γιοι, ο **Νίκος**, 7, και ο μικρούλης

Δημήτρης, 5 ετών. Με μεγάλη εγκαρδιότητα μας υποδέχεται και η **Μάγδα**, η σύζυγος του Γιώργου.

- Η παρουσία σας είναι μεγάλη χαρά για μας. Δεν έχουμε συχνά επισκέπτες στο σπιτικό μας.

Διώροφο οίκημα, με εξαιρετική τοιχοποιία από πέτρα και ενεργειακό τζάκι, που θερμαίνει με ελάχιστα ξύλα τους χώρους του σπιτιού. Τα παράθυρα είναι φωτεινά και με θέα στον κάμπο, ενώ μια εσωτερική ξύλινη σκάλα οδηγεί στα δωμάτια του ορόφου. Η αυλή με τα λουλούδια, το γρασίδι και την ξυλόστεγη πέργκολα αγναντεύει ανεμπόδιστα τον κάμπο της Θεσσαλίας ως τους μακρινούς όγκους της Πίνδου. Εδώ αποφασίζουμε ν' απολαύσουμε τον καφέ μας. Τα παιδιά τριγύρω μας τιτιβίζουν χαρούμενα, παίζουν μπάλα, σκαρφαλώνουν στο «δεντρόσπιτο» που έχει σκαρώσει ο Γιώργος ανάμεσα στην καϊσιά.

- Λοιπόν, πώς πήρατε την μεγάλη απόφαση

Τα παιδιά των πόλεων παίζουν στα μπαλκόνια, στην Κουκουράβα ο 5χρονος Δημήτρης σκαρφαλώνει στην καϊσιά, στο μικρό δεντρόσπιτο που κατασκεύασε ο μπαμπάς του.

της μετοικεσίας από την πόλη;

- Τα πρώτα χρόνια της ζωής μου τα έζησα σε χωριό, λέει ο Γιώργος. Εκεί, αποτυπώθηκαν στη μνήμη ιδιαίτερες εικόνες και μυρωδιές: ο λαχανόκηπος της γιαγιάς, το ζυμωτό ψωμί, το φαγητό στη γάστρα με τα ξύλα, το χώμα και η φύση του χωριού. Αργότερα μετακομίσαμε στην πόλη, τάχα για «καλύτερη ποιότητα ζωής». Αντί γι' αυτήν κλειστήκαμε σ' ένα διαμέρισμα. Σχολείο, φροντιστήριο, σπουντές, οικογένεια. Αναπολούσα τη φύση, τις αλλαγές των εποχών, που μόνον τις υποψιαζόμασταν στην πόλη. Έτσι πήραμε την απόφαση να ξαναγυρίσουμε στη φύση. Στην Κουκουράβα βρήκαμε έναν τόπο ερημικό, μα σχεδόν ιδανικό για τη ζωή τη δική μας και των παιδιών.

- Η μονοκατοικία, βέβαια, θέλει φροντίδα.

- Στη διάρκεια της ανακαίνισης του σπιτιού άρχισα να καταγινομαι με τα πάντα. Εδώ στην ερημιά έπρεπε να γίνω αντάρκης από μαστόρους. Μελέτησα λοιπόν ιστοσελίδες,

ρώτησα τεχνίτες, κάλασα υλικά αλλά στο τέλος κατάφερα να φτιάξω την ξύλινη σκάλα, την πέργκολα, τα ξύλινα πατώματα και πολλά άλλα ακόμη.

- Και ο ξυλόφουρνος στην αυλή;

- Απ' τα χέρια μου κι αυτός. Δεν ήταν εύκολα τα πυρότουβλα και η πέτρα. Είμαι όμως πολύ ευχαριστημένος με το έργο μου και με τα νοστιμώτατα φαγητά. Που θα γευθείτε οπωσδήποτε μαζί μας.

Περιδιαβαίνουμε το χώρο. Στα χαμηλότερα τμήματα της αυλής θαυμάζουμε τον περιποιημένο λαχανόκηπο. Αυτός είναι ο πολύτιμος τροφοδότης της οικογένειας όλες τις εποχές του χρόνου με βιολογικά και φρέσκα λαχανικά.

- Προσπαθούμε να είμαστε, όσο μπορούμε περισσότερο ανεξάρτητοι, λέει η Μάγδα. Έτσι φτενύουμε ζαρζαβατικά για όλο το χρόνο. Το χειμώνα μαρούλια, λάχανα, μπρόκολα, σπανάκια και κουνουπίδια, σέλινα και καρότα, μαϊντανό, ρόκα, σκορδάκια και κρεμμυδάκια.

*Επάνω: Ανεμπόδιστη θέα στον αχανή θεσσαλικό κάμπο ως τ' αντικρινά βουνά.
Απέναντι, δεξιά: Η πρώτη πολυώροφη κυψέλη είναι έτοιμη. Θ' ακολουθήσουν οπωσδήποτε κι άλλες.*

Αργότερα αρχίζουν τα καλοκαιρινά: ντομάτες, πιπεριές, μελιτζάνες και αγγουράκια. Πάντα έχουμε κολοκυθάκια, καλαμπόκια, ρίγανη και πατάτες. Με τις ντομάτες που περισσεύουν γεμίζουμε βαζάκια με τη δική μας σάλτσα, χωρίς συντηρητικά. Από τα άγρια φρούτα του τόπου κάνουμε μαρμελάδες. Κάθε πρωί τα

παιδιά πίνουν το γίδινο γάλα από τους φίλους μας κτηνοτρόφους και μ' αυτό το γάλα κάνουμε τυρί. Μια φορά τη βδομάδα ζυμώνουμε και ψήνουμε στον ξυλόφουρνο ένα μεγάλο καρβέλι και με λίγα ξερά ξύλα ψήνουμε ταυτόχρονα τρία ταψιά φαγητό.

- Με άλλα λόγια, συμπληρώνει ο Γιώργος,

τα τρία τελευταία χρόνια έχουμε προσαρμόσει την καθημερινότητά μας στον πατροπαράδοτο τρόπο ζωής των ελληνικών χωριών: λιτότητα, μέγιστη αυτάρκεια προϊόντων και αγαθών, οικονομία στην διαχείριση των φυσικών πόρων, περιορισμός των αναγκών μόνον σε όσες θεωρούνται σημαντικές. Φέτος θ' αρχίσουμε να τρώμε μέλι από τα δικά μας μελίσσια. Αυτό δεν σημαίνει ότι είμαστε αντίθετοι με την μόρφωση, την τεχνολογία, τα ταξίδια και τις σπουδές στο εξωτερικό. Έχουμε καταλήξει όμως, ότι η απλή

ΟΙ ΕΡΗΜΙΤΕΣ ΤΗΣ ΚΟΥΚΟΥΡΑΒΑΣ

φυσική ζωή μπορεί να μας κρατήσει σωματικά, πνευματικά και ψυχικά υγιείς.

Αν τα λόγια του Γιώργου και της Μάγδας ακούγονταν σε μια αίθουσα διαλέξεων, θα έμοιαζαν με μια καλά προετοιμασμένη ομιλία, με πειστικά μεν επιχειρήματα αλλά με αξία θεωρητική. Εδώ, ωστόσο, έχουμε μια πλήρη εφαρμογή της θεωρίας στην πράξη, μια βιωματική πραγματικότητα που αποδεικνύει τι μπορούν να πετύχουν και ποια είναι τα όρια προσαρμοστικότητας δυο ανθρώπων, που αποφάσισαν σε μια χρονική στιγμή να υιοθετήσουν έναν διαφορετικό τρόπο ζωής.

- Δεν θα θέλαμε να στερηθούμε τόσο γρήγορα την παρέα σας, λένε οι φίλοι μας. Τι λέτε, μένετε απόψε μαζί μας;

Ο αύλειος χώρος με το γιγάντιο πλατάνι στο μοναστήρι του Ιωάννου του Προδρόμου.

Κοιταζόμαστε με την Άννα. Διαβάζω στα μάτια της την πίεση του χρόνου και τις υποχρεώσεις του γραφείου.

- Υποσχόμαστε να επιστρέψουμε με περισσότερο χρόνο στη διάθεσή μας.

Ένα οδοιπορικό στον τόπο και στο χρόνο

Το πρωινό της 1ης Ιούνη μάς βρίσκει πάλι στην Κουκουράβα. Μετά την πρώτη επίσκεψη του Απρίλη, όλα μοιάζουν περισσότερο οικεία. Ο Γιώργος έχει εκπονήσει ένα σφιχτό πρόγραμμα, που θα μας αποκαλύψει τις περισσότερες ιδιαιτερότητες του τόπου.

Κατευθυνόμαστε αρχικά προς το Μοναστήρι του **Ιωάννου του Προδρόμου**. Το συναντάμε μερικά χιλιόμετρα δυτικά του οικισμού, μέσα από ένα δίκτυο δύσβατων χωματόδρομων. Η θέση, στο υψόμετρο των **320** μέτρων, είναι εξαιρετική, ένα μπαλκόνι απaráμιλλης ωραιότητας,

με ανεμπόδιση θέα στην πεδιάδα του **Πλατυκάμπου**. Ένα εντυπωσιακό πλατάνι ηλικίας πολλών αιώνων δεσπόζει μπροστά στον ναό. Την ειδυλλιακή εικόνα συμπληρώνει μια πηγή με πλούσια ροή.

Το κτίσμα χρονολογείται στα **1795**. Οι τοίχοι είναι κατάγραφοι από αγιογραφίες, ενώ το τέμπλο είναι λιτό και χτιστό. Η εξωτερική κόγχη του ιερού φέρει στην σκουρόγκριζη πέτρα ωραία λιθανάγλυφα, που θα αναδεικνύονταν ακόμη περισσότερο αν έλειπαν οι τιμεντώσεις και οι σοβάδες. Ένα ευρύχωρο πέτρινο οίκημα είναι χτισμένο δίπλα στον ναό. Στο εσωτερικό του υπάρχουν οι απαραίτητες εγκαταστάσεις και τα καζάνια, όπου βράζει το κρέας για το μεγάλο πανηγύρι που γιορτάζεται στις **29 Αυγούστου**.

Επισκεπτόμαστε στη συνέχεια το μοναστηράκι της **Παναγίας**, βόρεια του χωριού. Ο ναός είναι χτισμένος το **1740** και το καμπαναριό το **1811**. Κάτω από

τους σοβαντισμένους τοίχους διατηρούνται αρκετές αγιογραφίες, ενώ το τέμπλο είναι ξυλόγλυπτο και παλιό. Το υψόμετρο είναι **390** μέτρα και οι ήπιες πλαγιές πρασινίζουν από τα χλοερά βοσκοτόπια, τις αμυγδαλιές, τα ελιόδεντρα, τα πουρνάρια και τα πλατάνια. Ωραία είναι η αντικρινή θέα του **Κισσάβου**. Από τις πηγές αναβλύζουν πλούσια νερά.

Επιστρέφοντας από την Παναγία συναντάμε στο υψηλότερο σημείο της περιοχής (1) τον ναό του **Αγίου Αθανασίου**. Κατάγραφοι είναι οι τοίχοι με αγιογραφίες (2), ενώ το τέμπλο είναι ξυλόγλυπτο και παλιό. Στο διπλανό παρεκκλήσι του **Αγίου Νικολάου** μάς εντυπωσιάζουν τοιχογραφίες με σκηνές του Παραδείσου.

Λίγο χαμηλότερα, στην συνοικία «**Ίσιωμα**», δεσπόζει το εμβληματικό καμπαναριό του **Αγίου Γεωργίου**. Είναι εξάγωνο, χτισμένο με σκουρόχρωμη γκριζοπράσινη πέτρα και με εντυπωσιακό ύψος τουλάχιστον **12** μέτρων. Ένα άλλο εντυπωσιακό στοιχείο είναι τα πάμπολλα σιδερένια «κλειδιά», που υποστηρίζουν την συνοχή της λιθοδομής. Ο Άγιος Γεώργιος είναι μεγάλη τρίκλιτη βασιλική, χτισμένη το **1797**. Οι τοίχοι είναι σοβαντισμένοι, χωρίς αγιογραφίες, ενώ το τέμπλο είναι καλής τέχνης, ξυλόγλυπτο και παλιό. Ωραία είναι και τα τρία, μεγάλης ηλικίας κυπαρίσσια, στον αύλειο χώρο του ναού.

Κατηφορίζοντας από τον Άν-Γιώργη φτάνουμε σε δυο λεπτά στην πλακόστρωτη πλατειούλα. Το καλντερίμι αριστερά της πλατείας μάς οδηγεί στην τριπλή βρύση που τροφοδότησε τα μπουκάλια μας. Απέναντί της, τελείως στεγνή πια, βρίσκεται η **Γομαρόβρυση**, με τιμεντένιες λεκάνες για να πίνουν νερό τα ζώα του χωριού.

Η ευκρινής κτιτορική επιγραφή στο καθολικό του μικρού μοναστηρίου της Παναγίας, της επονομαζόμενης Ζωοδόχου Πηγής. Μεταξύ άλλων διακρίνεται η χρονολογία κτίσης, 1740, ενώ κάτω από τους σοβαντισμένους τοίχους έχουν αποκαλυφθεί αρκετά τμήματα παλιών τοιχογραφιών.

- 1. Χτισμένος σε υψόμετρο 420 μέτρων, ο Άγιος Αθανάσιος δεσπόζει πάνω απ' το χωριό. Η απόστασή του από την Παναγία είναι 500 μέτρα, ενώ από τον πιο απομακρυσμένο Τίμο Πρόδρομο 1700 μέτρα.*
- 2. Ο ναός του Αγίου Αθανασίου είναι πιθανότατα ο τελευταίος τον οποίο ιστόρησε ο Αγίωτης αγιογράφος Θεόδωρος Ιερέας.*

Ο Στέλιος Κουμιώτης και η Ελπίδα, οι πιο παραδοσιακοί αναχωρητές της Κουκουράβας, στο φως του δειλινού. Ζώντας μια 15ετία περίπου μεγάλα διαστήματα στο χωριό, έχουν δημιουργήσει ένα σπιτικό εκπληκτικό. Η γνωριμία μαζί τους είναι αληθινή εμπειρία.

Πάνω από την Γομαρόβρυση ξεκινάει καλντερίμι στενό και σκιερό, ανάμεσα σε πυκνά κλαδιά συκιών. Εκεί που καταλήγει είναι τα βόρεια ψηλώματα του χωριού, με σπίτια ερειπωμένα, αγριόχορτα και καλάσματα. Να ένα μεγάλο ερειπωμένο σπίτι με τις κόγχες των δυο τζακιών στο εσωτερικό. Να κι ο παλιός ξυλόφουρνος, που χρόνια έχει να νιώσει την ζεστασιά των ξύλων και την ευωδιά των φαγητών.

Ωστόσο, μέσα σ' όλη αυτή την ερήμωση του χρόνου, εξακολουθεί να υπάρχει ανθρώπινη παρουσία. Είναι το σπιτικό του **Στέλιου Κουμιώτη** και της **Ελπίδας**, δυο ακόμη αναχωρητών της Κουκουράβας. Που αγόρασαν το σπίτι ήδη από το μακρινό **1996** και από το **2000** διαμένουν, για μεγάλα διαστήματα, στο χωριό.

- Υπήρξαν και χρονιές που περνούσαμε πάνω από 10 μήνες στην Κουκουράβα, λέει ο Στέλιος. Στην Αθήνα κατεβαίναμε μόνον για

να δούμε εγγόνια και παιδιά.

Όμορφο σπιτικό, με σαλόνι απλόχωρο, ζεστό, με μια θαυμάσια αυλή, γεμάτη με λουλούδια και βοτσαλωτό δάπεδο από βότσαλα Αγιοκάμπου.

- Έχει πέσει πολλή δουλειά εδώ, πολύ μεράκι και αγάπη, λέει η Ελπίδα, κι έχουν φυτευτεί πάνω από 200 δέντρα.

- Είναι ασύγκριτη εμπειρία όμως να ζεις σ' αυτό τον τόπο, συμπληρώνει ο Στέλιος. Τόσα χρόνια, κάθε εποχή, έχουμε απολαύσει φυσικά φαινόμενα απίστευτης ομορφιάς. Και κάποιες βραδιές, με ατμόσφαιρα διανγή, έχω μετρήσει ολόγυρα ως και 42 φωτεινά χωριά.

Τι γνωρίζουμε όμως για την Κουκουράβα; Ο Αρχιμανδρίτης **Νεκτάριος Δρόσος**, που κατά διαστήματα μένει στην Κουκουράβα, είχε την καλοσύνη να θέσει πολλά στοιχεία στη διάθεσή μας για τον τόπο (3).

Απ' αυτά, σταχυολογώντας πολύ

3. Εισήγηση Αρχιμ. Νεκταρίου Δρόσου "ΚΕΡΚΙΝΙΟ, ΚΟΥΚΟΥΡΑΒΑ, ΑΝΩ ΑΜΥΓΔΑΛΗ, Ιστορική Γεωγραφία".

συνοπτικά αναφέρουμε ότι η Κουκουράβα και η περιοχή της τοποθετείται στη θέση του αρχαίου θεσσαλικού πολιτισματος **Κερκινίου**.

Από τον **Τίτο Λίβιο** αντλούμε την πληροφορία ότι η πόλη είχε Βασιλική Μακεδονική φρουρά. Αυτό εξηγείται διότι από το Κερκίνιο διερχόταν η ευθεία οδός, που από το λεκανοπέδιο της **Αγιάς** ένωνε τα **Τέμπη** με την πόλη της **Δημητριάδας**.

Εξαιτίας της γεωγραφικής του θέσης ο οικισμός της Κουκουράβας διέθετε σημαντικές οικονομικές πηγές όπως το μάρμαρο στο λατομείο του **Καστρίου**, το εύφορο έδαφος στο υψίπεδο της Κουκουράβας και τον έλεγχο της σπουδαίας διάβασης της περιοχής. Ως προς το όνομα «Κουκουράβα», που χρησιμοποιείται εναλλακτικά με το «**Άνω Αμυγδαλή**», πρέπει να πούμε ότι το τοπωνύμιο είναι σλαβικό. Το ίδιο συναντάμε και στην **Μακρινίτσα**

του **Βόλου**, όπου η χαμηλότερη συνοικία της ονομάζεται και σήμερα Κουκουράβα.

Σύμφωνα με στοιχεία που αναφέρει ο **Δημ. Αγραφιώτης** (4), το τοπωνύμιο προέρχεται από την σλαβική γλώσσα και μάλλον από τον **Κουκουρά**, τον ιδιοκτήτη -κατά την μεσαιωνική περίοδο- της περιοχής. Σε έγγραφο, μάλιστα, του **1297** από τον Επίσκοπο Δημητριάδος **Μιχαήλ Πανάρετο**, αναφέρεται ο ναός «**Θεοτόκος του Κουκουρά**». Από το βυζαντινό παρελθόν του τόπου διασώζονται σήμερα τα υπολείμματα του ναΐσκου της **Ζωοδόχου Πηγής**. Βρίσκεται στη θέση «**Σιβίλη**», κάτω από την άσφαλο, μερικές εκατοντάδες μέτρα έξω από την Αμυγδαλή προς το Καστρί. Εκεί το **1930** ο **Νικόλαος Γιαννόπουλος** ανέσκαψε το μνημείο και το χρονολόγησε στον **9ο** αιώνα. Είναι μικρός ναός με νάρθηκα, χτισμένος με συλλεκτές πέτρες και αρχιτεκτονικά μέλη

Αποκατεστημένα σπίτια στην πλατεία της Κουκουράβας. Δεν είναι λίγοι αυτοί που, εκτός από χρήματα, έχουν επενδύσει και πολύ μεράκι για να δημιουργήσουν τα ησυχαστήριά τους στο πανέμορφο χωριό του Μαυροβουνίου.

4. Από την εκπομπή "ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΑΡΑΘΥΡΟ" του "ΑΓΙΑ FM 92.4".

προγενέστερου λουτρού. Στο εσωτερικό σώζεται ημικατεστραμμένη σαρκοφάγος της υστεροβυζαντινής περιόδου.

Επανερχόμαστε στην περιήγησή μας στη σύγχρονη Κουκουράβα. Ακολουθούμε ένα μονοπάτι που κατευθύνεται κυκλικά προς τα Β-ΒΑ ψηλώματα του χωριού. Εδώ σώζονται τα κατάλοιπα από τα τελευταία ερειπωμένα σπίτια προς το βουνό. Είναι πολύ περισσότερα από όσα μπορεί να εντοπίσει κανείς από μακριά. Ο οικισμός, λοιπόν, είναι πολύ μεγαλύτερος απ' όσο δείχνει με μια πρώτη ματιά. Δεν είναι τυχαίο, άλλωστε, που ο πληθυσμός του στα **1602** έφτασε τα **129** νοικοκυριά και τους **645** κατοίκους, ενώ ακόμα και το **1951** ζούσαν **656** άνθρωποι εδώ.

Μέσα από ερειπωμένους τοίχους, λιθωρούς, άναρχη βλάστηση και ξηλωμένα καλντερίμια φτάνουμε σε μερικά λεπτά ανατολικά της πλατείας, σε κατοικημένη

γειτονιά. Εδώ, ανάμεσα στα άλλα, δεσπόζει το μεγάλο πέτρινο σπίτι του **Βαγγέλη** με τις πέντε καμινάδες. Να και δυο πανέμορφα κόλλει, που μας γαβγίζουν από το μπαλκόνι. Ανηφορίζοντας προς τα νότια περνάμε έξω από μερικά αναπλασμένα ωραία σπίτια με πολύ περιποιημένες αυλές. Όλη αυτή η γειτονιά είναι γνωστή με την ονομασία «*Αστρέχα*» (5).

Μεσημέρι πια. Έξω από την προστατευτική σκιά των δέντρων ο ήλιος καίει δυνατά, κάνει την περιήγηση ελάχιστα απολαυστική. Κάτω από την σκιερή πέργκολα του Γιώργου, ωστόσο, το αεράκι φυσάει αδιάκοπα, μας χαρίζει μια υπέροχη δροσιά.

- *Είναι ώρα να μας αποδείξει ο ξυλόφουρνος την υπεροχή του έναντι των συμβατικών τρόπων παρασκευής του φαγητού, λέει ο Γιώργος και ανοίγει την πορτούλα.*

Έξω από την Αμυγδαλή, προς το Καστρί, βρίσκονται κάτω από την ασφαλτο τα υπολείμματα του ναΐσκου της Ζωοδόχου Πηγής. Κατά τον Ν. Γιαννόπουλο, που το 1930 ανέσκαψε το μνημείο, ανάγεται στον 9ο αιώνα.

5. Οι γειτονιές της Κουκουράβας είναι στα Ν-ΝΑ η "Αστρέχα", στην πλατεία το "Μεσοχώρι" και στα Δ, πρώτα το "Ισιωμα" και στη συνέχεια το "Μουκλούφι".

Η στιγμή της... κρίσης. Μετά το πολύωρο αργό ψήσιμο στον ξυλόφουρνο, το ντόπιο κασικάκι ελευθέρως βοσκήσ, αποκτάει μια τραγανή πέτσα και μια ασύγκριτη νοστιμιά.

Απέναντι: Ο μπαρμπα-Ζήσης στα 77 του εξακολουθεί εδώ και πολλές δεκαετίες, 365 μέρες το χρόνο, να κάνει την ίδια σκληρή δουλειά. Επάνω: Ο Γιάννης Πουρέγκας ασχολείται με την υψηλή του κομμωτική.

Μια ευωδιά θεϊκή ξεχύνεται από τα τρία ταψιά που σιγοψήνονται από τις πρωινές ώρες στο εσωτερικό. Είναι ντόπια προβατίνα, κασικιάκι, κολοκυθάκια και πατάτες από το περιβάλλον του Γιώργου. Δυστυχώς, ούτε ο φωτογραφικός φακός ούτε οι παραστατικότερες περιγραφές είναι σε θέση να αποδώσουν τις γεύσεις από τον ξυλόφουρο του φίλου μας.

Στην στάνη του μπαρμπα-Ζήση και του Γιάννη

Ένας ανηφορικός χωματόδρομος προς το Μαυροβούνι μάς φέρνει μερικά χιλιόμετρα ανατολικά του χωριού στη στάνη του μπαρμπα-**Ζήση Πουρέγκα** και του γιου του, **Γιάννη**.

- *Εδώ είναι τα ντόπια ζώα ελευθέρως βοσκής, με κρέας και προϊόντα πραγματικά οικολογικά, λέει ο Γιώργος.*

Ράχες ταπεινές, καλυμμένες με πέτρα, ξερόχορτα και πουρνάρια, έδαφος φτωχό, κατάλληλο μόνον για βόσκηση κασικιών.

Όμορφα ζώα, με ποικίλους χρωματισμούς. Ψάχνουμε ανάμεσά τους να διακρίνουμε κάποιο πρόβατο. Αδύνατον.

- Έχεις καθόλου πρόβατα; ρωτάμε τον μπαρμπα-Ζήση.

- *Ποτέ δεν είχα, μας απαντάει. Δεν τα κωνεύω, είναι βρώμικα ζώα, καμιά σχέση δεν έχουν με τα γίδια.*

Λίγο μετά τις 7 όλα τα ζώα οδηγούνται πειθαρχημένα στο μαντρί. Αρχίζει το βραδινό άρμεγμα, με τον μπαρμπα-Ζήση στα 77 του και τους δυο βοηθούς. Είναι μια διαδικασία μονότονη, κουραστική και χρονοβόρα, που επαναλαμβάνεται πρωί και βράδυ, κάθε μέρα. Αναλογίζομαι πόσες αμέτρητες φορές έχει κάνει τις ίδιες κινήσεις στη ζωή του ο μπαρμπα-Ζήσης.

Όσα ζώα είναι ακούρευτα, περνάνε πριν από το άρμεγμα, από τα έμπειρα χέρια του Γιάννη. Που στηρίζει το κεφάλι τους ανάμεσα σε δυο παράλληλα, όρθια ξύλα και μ' ένα μεγάλο ψαλίδι αφαιρεί από κεφάλι και κορμί το περίσσιο πυκνό μαλλί. Με

Το γάλα από τους κάδους μεταφέρεται στα γκιούμια.

Αμέσως μετά το άρμεγμα ο Γιώργος γεμίζει την νταμιτζάνα του με φρέσκο γάλα για τις ανάγκες της οικογένειας.

γρήγορες κινήσεις, που επαναλαμβάνει πάντα με θαυμαστή ακρίβεια, εφαρμόζει στα γίδια ο Γιάννης την υψηλή του κομμωτική.

- *Κι εσύ χρειάζεσαι κούρεμα, μου λέει η Άννα, αγγίζοντας τα μαλλιά μου στο πίσω μέρος και στα πλαϊνά του κεφαλιού.*

Πριν χαθεί ο ήλιος πίσω από τους μακρινούς όγκους των βουνών, μας ρίχνει ανάμεσα απ' τα σύννεφα, ένα τελευταίο κλωμό φως. Φέρνει ο Γιώργος μια πεντάλιτρη, γυάλινη νταμιτζάνα και την γεμίζει με ζεστό γάλα.

- *Από την παραγωγή στην κατανάλωση. Πιο φρέσκο δεν γίνεται, λέει ο μπαρμπα-Ζήσης.*

Αργότερα η Μάγδα βράζει το γάλα, του στίβει λεμόνι και δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την παρασκευή σπιτικού, γίδινο τυριού. Καθώς πέφτει η νύχτα, τα σύννεφα πυκνώνουν κι ο άνεμος δυναμώνει. Στο υπαίθριο κιόσκι ψυχραίνει ο καιρός κι αρχίζει η βροχή. Μια βροχή που φέρνει στη μύτη αγαπημένες, γνώριμες μυρωδιές χώματος και νοτισμένου χορταριού. Είναι

ωραίες στιγμές. Χαμηλά στον κάμπο, τα φωταγωγημένα χωριά μοιάζουν ν' αρμενίζουν σαν πλοία μέσα στη νύχτα.

Κουκουράβα - Αμυγδαλή με τα πόδια, όπως παλιά

Τη νυχτερινή βροχούλα, που τόση ανάγκη είχε η διψασμένη γη, διαδέχεται ένας πρωινός ήλιος ζεστός, με μια ατμόσφαιρα διαυγή και αστραφτερή. Ο κάμπος της Λάρισας προβάλλει νωχελικά ξαπλωμένος στα πόδια μας, ως τα πρόβουνα της Πίνδου.

- *Έχει περιθώρια να πήξει ακόμη το τυρί, λέει η Μάγδα. Αλλά κι έτσι φρέσκο όπως είναι, εμείς το τρώμε.*

- *Συμφωνώ μαζί σου, είναι θαυμάσιο. Λίγο αλατάκι μόνον τού λείπει.*

Η ώρα, ωστόσο, της αναχώρησης πλησιάζει. Μιας αναχώρησης που δεν είναι ευχάριστη για κανέναν. Ο Γιώργος και η Μάγδα θα επιστρέψουν στις μοναξιές τους κι εμείς στον δικό μας, καθημερινό τρόπο ζωής, ανάμεσα στους ανθρώπους και στον

θόρυβο της πόλης. Υπολείπεται όμως κάτι ακόμα, για να ολοκληρώσουμε -όσο είναι δυνατόν- την εικόνα μας για τον τόπο. Είναι η γνωριμία μας με το παλιό καλντερίμι, που κάποτε συνέδεε την Κουκουράβα με τα καλύβια και τους αχυρώνες της σημερινής Αμυγδαλής.

Βρίσκουμε την αρχή της διαδρομής μας στην περιοχή **Μουκλούφι**, στο δυτικό άκρο του χωριού, δίπλα στο σπίτι του Γιώργου. Το υψόμετρο είναι **410** μέτρα και περνάμε αρχικά δίπλα από σπίτια ερειπωμένα. Ελάχιστα λεπτά μετά αρχίζει το λιθόστρωτο δρομάκι, χορταριασμένο και με πλάτος που πλησιάζει τα 3 μέτρα. Είναι στέρεας κι επιμελημένης κατασκευής, με προστατευτικό τοιχαλάκι, όπου το επιβάλλει το απότομο πρανές.

Πώς να κάνουμε τυρί φέτα στο σπίτι.

Έχουμε 2 λίτρα γάλα (πρόβειο, κατσικίσιο ή αγελαδινό). **1.** Το σουρώνουμε (αν είναι από δικό μας ζώο). **2.** Το βάζουμε σε κασαρόλα να βράσει μέχρι να φουσκώσει (σκοτώνονται τα μικρόβια) στο γάλα εμπορίου – παστεριωμένο- να γίνει απλά κλιαρό. **3.** Το αφήνουμε να γίνει κλιαρό. **4.** Ρίχνουμε το χυμό ενός λεμονιού. **5.** Το αφήνουμε 15 λεπτά περίπου να πήξει. **6.** Με το κουτάλι το τεμαχίζουμε στα τέσσερα. **5.** Το αδειάζουμε στο τουλουπάνι. **6.** Το αφήνουμε να στραγγίσει 1- 1 1/2 ώρες. **7.** Το αλατίζουμε και το κρατάμε στο ψυγείο μέσα σε τυρόγαλο. **8.** Όσο μένει στο ψυγείο τόσο σκληραίνει η φέτα μας. **9.** Περίπου σε 20 ημέρες παραμονής του στο τυρόγαλο και πάντα στο ψυγείο, γίνεται ένα σκληρό τυράκι φέτα. Φυσικά τρώγεται από την πρώτη μέρα παρασκευής του και ως μαλακό!

Το καλντερίμι που συνδέει την Αμυγδαλή με την Κουκουράβα θυμίζει την Άνοιξη ζωγραφικό πίνακα, που τον διακοσμούν ποικίλα χρώματα αμέτρητων λουλουδιών.

Η ρεματιά του χωριού, που κατηφορίζει μαζί με το καλντερίμι, είναι κατάφυτη με λυγαριές ευωδιαστές, πουρνάρια, συκιές και ροδιές. Είναι μια συμπαγής, καταπράσινη μάζα, που εξαφανίζει από τα μάτια μας την κοίτη της ρεματιάς. Το χωριό πίσω μας ξεμακραίνει, σε μια στροφή χάνεται οριστικά. Ένα σχεδόν δεκάλεπτο μετά την αναχώρησή μας συναντάμε κτιστή βρύση με ποτίστρα για τα ζώα. Μεγάλα πλατάνια ρίχνουν δροσερή σκιά. Με ωραία κάτοψη προβάλλει χαμηλά η Αμυγδαλή.

Μετά από μισή ώρα με χαλαρό ρυθμό το λιθόστρωτο τελειώνει πάνω από τα τελευταία σπίτια του χωριού. Ένας ογκώδης ερειπωμένος τοίχος, μισοκρυμμένος πίσω από κλαδιά δέντρων και κισσούς, θυμίζει τον παλιό νερόμυλο που υπήρχε κάποτε εδώ. Το υψόμετρο στο σημείο αυτό είναι **180** μέτρα, που σημαίνει υψομετρική διαφορά **230** μέτρων από την αρχή του καλντεριμιού. Ήταν ένας ευχάριστος

περίπατος, χωρίς κούραση και βιάση, που διάρκεσε μετά βίας μισή ώρα. Κάθε άνθρωπος, ακόμα και άμαθος στο περπάτημα, είναι βέβαιο πως θα απολαύσει αυτή τη διαδρομή.

Καθώς το ελικοειδές λιθόστρωτο τελειώνει, δίνει τη θέση του στον άχαρο τσιμεντόδρομο, που **400** μέτρα μετά, θα καταλήξει στην άσφαλο στο κέντρο του χωριού. Να κι ένα πέτρινο σπίτι, ασβεστωμένο, με χρονολογία στον τοίχο **1950**. Άλλα οικήματα, χωρίς επίχρυσμα, μοιάζουν παλαιότερα.

- *Καλώς τους, μας υποδέχεται μια φωνή.* Είναι ο παπα-**Κώστας**, καθισμένος με άλλους θαμώνες στο υπαίθριο τμήμα του καφερείου, που τώρα το καλοκαίρι έχει μεταφερθεί κάτω απ' τη σκιά των δέντρων στην πλατειούλα του χωριού.

- *Κοπιάστε να ξαποστάσετε, λέει ο παπα-Κώστας και μας συστήνει στην παρέα:* στον κυρ-**Γιώργη Σκαπέτη**, για πολλά

χρόνια Πρόεδρο Κουκουράβας, στον **Τριαντάφυλλο** και στον **Αριστείδη**, στον συνταξιούχο εφέτη **Αντώνη Αλβίζο**.

- Το επίθετο είναι Αλεβίζος; ρωτάω τον κυρ-Αντώνη.

- Πράγματι, το αρχικό Αλεβίζος ήταν, μου απαντάει. Ο Γραμματέας της Κοινότητας όμως, εκείνα τα χρόνια, το έγραψε όπως το άκουσε, με αποτέλεσμα το Αλεβίζος να γίνει Αλβίζος. Έτσι έκανε οικονομία κι ένα φωνήεν.

- Τι να προσφέρουμε παιδιά; ρωτάει ο παπα-Κώστας.

- Τι πάει, τέτοια ώρα που 'ναι;

- Ε, τέτοια ώρα μόνον τσιπουράκι.

Ντόπια φέτα και λαδάκι, ντομάτες, ελίτσες και κολοκυθάκι τηγανιτό, παίρνουν και δίνουν τα τσουγκρίσματα κι οι ευχές, τα ξόρκια για την ανέχεια και την κρίση.

Εμείς να 'μαστε γεροί, να την πολεμήσουμε! Πέφτουν στο τραπέζι σκόρπιες, ανάκατες οι πληροφορίες και οι μνήμες απ' τον παλιό καιρό. Τότε που, μισό αιώνα πριν, το χωριό ήταν ακόμα στην Κουκουράβα, στο βουνό. Κι εδώ, στον κάμπο, ήταν μερικά μόνον σπίτια και τα καλύβια όσων ασχολούνταν με το ψάρεμα στην Κάρλα, δηλαδή γύρω στο 20-25% του πληθυσμού.

- Οι όχθες της λίμνης ήταν κοντά, λέει ο κυρ-Γιώργης. Ακόμα θυμάμαι τα σαζάνια της Κάρλας. Το βάρος τους μερικές φορές ξεπερνούσε τις οχτώ οκάδες (6).

- Με τι ασχολείτο ο υπόλοιπος πληθυσμός;

- Με την κτηνοτροφία, την υλοτομία, την γεωργία. Μερικοί ήταν και καρβουνιάρηδες, με ξύλα από το Μαυροβούνι.

Ένα καλοφτιαγμένο τοιχαλάκι υποστηρίζει, όπου είναι απαραίτητο, το καλντερίμι της Κουκουράβας. Η διάσχιση του είναι μια εξαιρετικά ευχάριστη εμπειρία για όλη την οικογένεια.

6. Για τους νεότερους, που δεν την πρόλαβαν, η Οκά ήταν η κύρια μονάδα βάρους υγρών και στερεών, ισοδύναμη με 400 δράμια ή 1.282 γραμμάρια. Στην Ελλάδα ίσχυσε μέχρι την 31η Μαρτίου 1959, οπότε αντικαταστάθηκε από το κιλό.

Ο οικισμός της Αμυγδαλής αποκαλύπτει την θεαματική κάτοψή του, καθώς από τα ψηλώματα της Κουκουράβας κατηφορίζουμε προς τον κάμφο. Το μεγαλύτερο τμήμα της Αμυγδαλής χτίστηκε μόλις μισό αιώνα πριν από κατοίκους της Κουκουράβας που μετακόμισαν εκεί.

Το 1962, που αποξηράνθηκε η Κάρλα, οι ψαράδες έγιναν αγρότες και κτηνοτρόφοι. Τότε κάποιοι ασχολούνταν και με τη σηροτροφία. Γι' αυτό υπάρχουν ακόμα οι άσπρες μουριές.

Μεσημεριάζει. Η ζέστη διαπερνάει τα φυλλώματα των δέντρων, στον θεσσαλικό ουρανό τα σύννεφα πυκνώνουν, γνώριμος προάγγελος βροχής. Αποχαιρετάμε τον φίλο μας τον Γιώργο, τον παπα-Κώστα, όλη τη συντροφιά. Ζηλεύω την ηρεμία τους, την ανεμελιά τους σχεδόν, στο καφενείο του χωριού. Εδώ, στους λιτοδίαιτους και μαθημένους στις στερήσεις ανθρώπους της Κουκουράβας, δεν μπορεί να στεριώσει η κρίση, την διώχνουν μακριά, την κοροϊδεύουν με τσιπουράκι.

Ευχαριστίες

Ευχαριστούμε τον Αρχιμανδρίτη **Νεκτάριο Δρόσο** και όλους τους φίλους που γνωρίσαμε στην Κουκουράβα. Ιδιαίτερα ευχαριστούμε τον **Γιώργο** και τη **Μάγδα**, τόσο για την εμπειρία της φιλοξενίας στο υπέροχο σπιτικό τους όσο και για την αισιοδοξία που μας μετέδωσαν με την στέρεα φιλοσοφία και τον τρόπο ζωής τους, τόσο λιτό και γοπτευτικό.

Αποστάσεις Αμυγδαλής

Από Αγιά: **26 χλμ.**
Από Θεσσαλονίκη: **178 χλμ.**
Από Λάρισα: **49 χλμ.**
Από Βόλο: **58 χλμ.**

Αρχοντικό Σουλιώτη

Στην ευρύτερη περιοχή της Κουκουράβας και του γειτονικού Καστριού έχουμε στη διάθεσή μας δυο πολύ όμορφους ξενώνες που μπορούν ν' αποτελέσουν ορμητήρια για τις περιηγήσεις μας.

Στο **Μεταξοχώρι Αγίας** βρίσκεται το **ΑΡΧΟΝΤΙΚΟ ΣΟΥΛΙΩΤΗ**. Στεγάζεται σε θαυμάσιο αρχοντόσπιτο του 19ου αιώνα, που ανάπλασε με πολλή γνώση και μεράκι, την άνοιξη του 2001, ο πολιτικός μηχανικός **Θόδωρος Σουλιώτης**.

Εξάριστη κατασκευή με πέτρα και ξύλο, δωμάτια και κοινόχρηστοι χώροι υψηλής αισθητικής, υπέροχος αύλειος χώρος με θέα στον Θεσσαλικό κάμπο και στο αντικρινό Μαυροβούνι. Ένα φιλόξενο κατάλυμα, με όλες τις σύγχρονες ανέσεις, που σε κάθε του σημείο αποπνέει την αύρα άλλων εποχών. Τηλέφωνο: **24940 22040, 6949 199657, www.souliotismansion.com**

Ξενώνας Ιός

Στην **Σκήτη Αγίας**, σε υψόμετρο 300 μέτρων, είναι χτισμένος ο ξενώνας **Η.Ω.Σ.** Η θέα που μας αιχμαλωτίζει εδώ είναι η καθημερινή ανάδυση του ήλιου από τα νερά του Βορείου Αγαίου. Ντόπια πέτρα, ξύλο δρυός και καστανιάς, απλόχωρα δωμάτια και αίθουσες καθιστικού και πρωινού, αύλειος χώρος με ωραίο φυσικό περιβάλλον και πισίνα.

Η ποιοτική διαμονή μας γίνεται ακόμη ομορφότερη από τους φιλόξενους ανθρώπους που μας κάνουν να νιώθουμε σαν να 'μαστε στο δικό μας σπιτικό.

Τηλέφωνο: **24940 51500 - 6937 226226, www.xenonas-ios.com**